

**Kryminologiczne
i prawnokarne aspekty
podrabiania towarów
i fałszowania produktów
leczniczych**

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Wprowadzenie

Handel podrobionymi towarami jest obecnie postrzegany jako poważne zagrożenie dla różnych gałęzi przemysłu i kategorii konsumentów. Minęły czasy, gdy był to proceder utożsamiany wyłącznie z dobrami luksusowymi, mającymi zaspokajać potrzeby uboższych warstw społecznych, hołdujących bieżącym tendencjom w sferze elegancji i mody. Markowa odzież, obuwie, biżuteria, zegarki i wyroby ze skóry są nadal fałszowane na ogromną skalę i znajdują wielu nabywców na świecie¹. Począwszy jednak od lat 80. XX w. zjawisko podrabiania towarów przybrało na sile i zmieniło swój charakter. Objęło wszelkie rodzaje dóbr konsumpcyjnych i wiele sektorów działalności wytwórczej, w tym tak odległe od siebie jak przemysł farmaceutyczny i motoryzacyjny, wywołując poważne negatywne konsekwencje dla konsumentów, legalnych producentów i właścicieli marek.

Pierwsze enuncjacje prasowe nt. „epidemii” podrabiania towarów chronionych prawem własności intelektualnej pojawiły się w USA w połowie lat 80. XX w. W magazynie „Business Week” z 16.12.1985 r. pisano, że podrabianie towarów jest „przypuszczalnie najszybciej rozwijającym się i najbardziej dochodowym rodzajem działalności gospodarczej na świecie”. W artykule stwierdzono, że „istnieje coraz więcej dowodów na rozpowszechnienie fałszerstwa na rynkach nagrań muzycznych i płyt, żywności, środków farmaceutycznych i coraz szerszej gamy produktów przemysłowych, w tym części zapasowych do samochodów i samolotów, nawozów sztucznych, pestycydów, sprzętu wojskowego i urządzeń medycznych”². W tym samym czasie po raz pierwszy na fo-

---

¹ Według Global Brand Counterfeiting Report, 2018 – straty poniesione w 2017 r. przez marki luksusowe na skutek sprzedaży podróbek przez internet wyniosły 30,3 mld USD, źródło: <https://www.researchandmarkets.com/reports/4438394/global-brand-counterfeiting-report-2018>, dostęp: 2.12.2018 r.

² Zob. G.M. Grossman, C. Shapiro, Counterfeit – Product trade, American Economic Review 1988, Nr 78, s. 59.

rum konferencji ekspertów Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) dyskutowano nt. problemu podrabianych leków³.

Makrostrukturalne uwarunkowania zjawiska fałszowania towarów i produktów leczniczych są przedmiotem pierwszej części niniejszego opracowania, która dotyczy Chin – kraju powszechnie uważanego za główne źródło podrabianych towarów na świecie. Omówienie czynników wyjaśniających genezę i ewolucję pozycji Chin jako światowego lidera w dziedzinie podrabiania towarów, którego udział w tym segmencie rynku szacuje się na 70–80%⁴, a jego wartość wycenia na setki miliardów USD⁵ ma fundamentalne znaczenie dla analizy kryminologicznej tego fenomenu⁶. Biorąc pod uwagę jego globalny charakter i silny związek z rozwojem technologii informacyjnych (ICT), zagadnienie to stanowi właściwy punkt wyjścia do przedstawienia cech i czynników etiologicznych zjawiska handlu podrabianymi towarami w erze globalnego społeczeństwa informacyjnego, a także refleksji nad efektywnością dotychczas stosowanych środków zaradczych, mających ograniczyć rozmiary tego zjawiska. Nawiązuje też do ogólnego schematu eksplanacyjnego i podstawowej typologii pytań badawczych w naukach społecznych, stosowanych w opracowaniach wielu Autorów i organizacji międzynarodowych zajmujących się tym problemem. Jak stwierdza ono w jednym z raportów OECD/EUIPO: „Informacje na temat skali, zakresu i trendów handlu podrabianymi i pirackimi produktami mają kluczowe znaczenie dla zrozumienia charakteru napotykaných problemów i rozwoju sytuacji. Informacje są również niezbędne do opracowania i wdrożenia skutecznych polityk i środków zwalczania nielegalnych operacji”⁷.

---

³ Konferencja odbyła się w Nairobi, w Kenii, w 1985 r. i dotyczyła problemu racjonalnego używania leków. Zob. World Health Organization, Counterfeit medicines, źródło: <http://www.who.int/medicines/services/counterfeit/en/>, dostęp: 10.3.2018 r.

⁴ Dane WCO za UNODC, Transnational Organized Crime in East Asia and the Pacific. A Threat Assessment, April 2013, s. 123, źródło: https://sherloc.unodc.org/cld/uploads/res/bibliography/2013/transnational_organized_crime_in_east_asia_and_the_pacific_a_threat_assessment_html/TOCTA_EAP_web.pdf, dostęp: 11.6.2018 r.

⁵ Why Do Countries Export Fakes? OECD, European Union Intellectual Property Office 2018, s. 16.

⁶ Domeną zainteresowań badawczych kryminologii jest zjawisko przestępczości analizowane w czterech zasadniczych aspektach: opisu tego zjawiska (fenomenologia), jego uwarunkowań (etiologia), przewidywania tendencji rozwojowych (prognozowanie) oraz zapobiegania i zwalczania społecznie szkodliwych zachowań składających się określony typ przestępczości. Por. *J. Błażuch, A. Gaberle, K. Krajewski*, Kryminologia, Arche 2004, s. 19–20.

⁷ OECD/EUIPO, Trade in Counterfeit and Pirated Goods: Mapping the Economic Impact 2016, s. 37.

W raporcie OECD i EUIPO nt. handlu podrabianymi towarami z 2019 r. wskazano na kilka niepokojących tendencji. Przede wszystkim – na globalny wzrost rozmiarów tego zjawiska. Jego wartość szacowana w 2016 r. na poziomie 338 mld EUR przekroczyła w 2018 r. granicę 460 mld EUR, co oznacza, że w stosunkowo krótkim czasie, pomimo pogorszenia się koniunktury gospodarczej w tym okresie, udział podrabianych produktów w handlu światowym zwiększył się z 2,5% do 3,3%⁸.

---

⁸ EUIPO, 2019 Status Report on IPR infringement, źródło: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/a752714b-9244-11e9-9369-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF>, dostęp: 22.8.2020 r.

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl